

εθλιότητος καὶ τοῦ ἐξευτελισμοῦ του, τὸν καθιστῶσιν ἀθλιότερον καὶ μηδαμινώτερον.

Ὁ Φελλάγης αἰσθάνεται τὸ πλεονέκτημα τῆς οἰκονομίας· ἀλλ' ὅταν ἀρπάξῃ τὴν μερίδα του διαμελίζοντες αὐτὴν εἰς φόρους, μερίδα ἥτις ποτὲ δὲν τὸν καθιστᾷ εὐπορον τῷ ἐπιβάλλουσι προσέτι τὰ δημόσια ἔργα (ἀγγαρεύειν) ἀντὶ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ πληρῶνῃ, ἀλλὰ ποτὲ δὲν πληρώνει, διότι τὰς ἀξιώσεις του καταστρέφει ὁ νόμος τῆς ἀλληλεγγύης. Ὁ δῆμος, ἢ μᾶλλον ἡ κώμη ἐν ἣ κατοικεῖ ὀφείλει τι εἰς τὸ δημόσιον, τὸ δὲ δημόσιον, ὡς γνωστὸν, δὲν εἶναι πολὺ ἐπιεικὲς πιστωτής. Λαμβάνει τὰ ἡμερομίσθια ὅσα πέσωσιν ὑπὸ τοὺς ὄνυχάς του χωρὶς νὰ ἐρωτᾷ τὸν ἐργάτην ἂν ἐξεπλήρωσε πρὸ πολλοῦ ἤδη τὰς προσωπικὰς αὐτοῦ ὑποχρεώσεις, καὶ χωρὶς νὰ μεριμνᾷ ἂν ἔχῃ αὐτὸς τὴν ἐπαύριον ἄρτον διὰ τὴν οἰκογενεῖάν του. Οἰκειωμένος ὁ Φελλάγης μετὰ τῆς ἀνεκκλήτου αὐτῆς βίας, βαδίζει πιστῶς ἐπὶ τοῦ παρελθόντος τῶν πατέρων του, ὑποφέρει τὸ ἐπαχθέστατον φορτίον τῶν φόρων καὶ ὅχι ἄνευ λόγου διαμαρτύρεται ὅτι οὐδὲν ἔχει. Ἄμα ὁ εἰσπράκτωρ τῶν φόρων συλλάβῃ τὸν Φελλάχην ὀφείλει αὐτὸς νὰ πληρώσῃ εἰς τὴν στιγμὴν. Ὁ δὲ Ἄραψ ὅστις ποὺς μικροὺς θησαυροὺς του συμποσούμενους εἰς μικρὰ χρυσᾶ νομίσματα φέρει πάντοτε ὑπὸ τὴν γλῶσσαν διαμαρτύρεται ὅτι δὲν δύναται νὰ πληρώσῃ κ' ἐπικαλεῖται τὸν Ἀλλάχ Μοχαμέτ ὡς μάρτυρα ὅτι δὲν εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ ἐξαγορασθῇ πληρώνων· ὁ εἰσπράκτωρ μὲν τὸν ἀκούει καὶ εἰς ἕν του νεῦμα ὁ Φελλάγης ῥίπτεται κατὰ γῆς καὶ δένεται κατὰ τοὺς ἀστραγάλους ἰσχυρῶς μὲ σχοινίον εἰς παχὺ ξύλον κρατούμενον ὑπὸ δύο σκλάβων ὑψηλὰ, ἐνῷ ἄλλοι δύο ἐργάζονται ἀλληλοδιαδόχως ἐπὶ τοῦ ταρσοῦ τῶν ποδῶν του σφαδάζοντες αὐτοὺς διὰ χονδροῦ ἱμάντος ἐκ δέρματος ἵπποποτάμου ὅστις ἐπίτηδες διασχίζεται κατὰ τὴν ἄκρην. Κατὰ τὴν βάσανον ταύτην τὸ δυσυχὲς θῦμα ἐκπέμπει φυσικῶς ὀδυνηροὺς ὀλολυγμούς, οἱ δὲ γηραιότεροι τοῦ χωρίου παρίστανται σιωπῶντες, διότι τὸ πρᾶγμα ἐνδιαφέρει αὐτοὺς κρατουμένους ἕνεκα τῆς ἀλληλεγγύης καὶ ὑποχρεούμενους νὰ πληρώσωσιν ὅτι ὁ βασανιζόμενος δὲν πληρώνει. Εἰς τῶν γερόντων τούτων ὁ νοημονέστερος ἢ ὁ συμπαθητικώτερος ῥίπτεται τέλος πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ εἰσπράκτορος καὶ δέεται αὐτὸν διὰ τῶν παθητικωτέρων λέξεων ὅπως διακοπῶσι τὰ κυτήματα, ἀλλ' ὁ ὑπάλληλος ἀπαντᾷ, « Πέριμενε ὀλίγον » καὶ αἶφνης ὅταν ἡ καρτερία ἢ ἡ δύναμις τοῦ ὀφειλέτου ἐξαντληθῇ ἀποπτύει αὐτὸς τὸ χρυσίον του καὶ αἱ βάσανοι διακόπτονται. Ὁ Ἄραψ τοιοῦτοτρόπως διὰ τῆς ἀντιστάσεώς του ἐκέρδησε μόνον πληγὰς ἱκανὰς καὶ ἀπείρους ἐμπαιγμούς ὑπὸ τῶν δημίων του. Ἐν τούτοις πολλοὶ ἄλλοι μιμοῦνται τὸ παράδειγμά του καὶ τὸ ἐπόμενον ἔτος ἐπαναλαμβάνει καὶ ὁ ἴδιος τὸ αὐτὸ τραγικὸν δράμα. Τοῦτο ἐπικρατεῖ ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων καὶ κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἀμμιανοῦ Μαρκελλίνου ζήσαντος τὸν τέταρτον Μ. Χ. αἰῶνα δὲν ἠδύναντο οἱ ἀνθρώποι τῆς Αἰγύπτου νὰ εἰσπράξωσι τότε οὐδένα φόρον χωρὶς νὰ καταβάλλωσι προηγουμένως διὰ τοῦ ραβδισμοῦ τὴν ἄρνησιν καὶ τὴν πεισμονήν. Ὅταν, τὸ ὅποῖον συμβαίνει σπανίως, ἀπομείνωσιν εἰς τὸν Φελλάχην χρήματά τινα, ἀφοῦ ἐπλήρωσε τὸ

δημόσιον, τῷ ἀρπάζονται εἰς τὴν πρώτην παραμικρὰν πρόφασιν διὰ τοῦ ραβδισμοῦ ὑπὸ τῶν κατωτέρων ὑπαλλήλων, μολονότι ἡ οἰκονομία διατελεῖ ὑπὸ τινα ἐπιθεώρησιν καὶ ἐνιαυσίως γενικὸς ἐπιθεωρητὴς περιοδεύει πρὸς καταδίωξιν τῶν ἀδικημάτων καὶ τῶν ὁποίων καθίστανται ἔνοχοι οἱ μουδῖραι (ἐπαρχοὶ) καὶ οἱ ὑπ' αὐτοὺς ὑπάλληλοι. Ὁ ἀντιβασιλεὺς περιβάλλει τὸν ἐπιθεωρητὴν τούτον μὲ μεγάλην ἰσχύ· ἀλλ' οἱ ἐπαρχοὶ ὀλίγον μεριμνῶσι, ἢ καθυποχρεώνουν αὐτὸν διὰ δώρων, τὸν ὑπηρετοῦν παντοιοτρόπως, ὥστε λούονται ἀπὸ τὴν εὐμένειάν του, κ' ἐκεῖνος πρὸς τούτους ἀφίνει τὴν ἀληθῆ χρῆσιν τῆς κυβερνητικῆς ἰσχύος του, ὥστε ἢ μὲν ἐπιθεώρησις ἀποδίδει καθόλου τυπικὴ, ὁ δὲ ἀντιβασιλεὺς λαμβάνει πάντοτε τὰς καλῆτέρας περὶ αὐτῆς εἰδήσεις. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὅλοι εἰσὶν εὐχαριστημένοι, ἐξαιρουμένου τοῦ ἀθλίου γεωργοῦ, ὅστις ποτὲ δὲν τολμᾷ νὰ παραπονεθῇ κατ' ἀνθρώπων τῶν ὁποίων ἐν μόνον νεῦμα ἀρκεῖ νὰ προκαλέσῃ τὸν μέγχι θανάτου ραβδισμὸν αὐτῶν. Ὁ Φελλάγης ἐκ τούτων οὐδὲν ἔχει νὰ ἐλπίσῃ, καὶ ἂν ὁ χαρακτήρ καὶ ἡ θρησκεία του δὲν τῷ ὑπέσχοντο τίποτε, θ' ἀπέκαμνε καὶ θὰ ἐπερίμενε μετὰ μεγίστης ἀδικηρίας τὸ μέλλον.

Ἡδυνάτο τις νὰ ἐλπίσῃ ὅτι ἡ διοργάνωσις τακτικοῦ στρατοῦ ἐξ ἰθαγενῶν νεοσυλλέκτων τοῦ Νιζάμ-Σχεδιδ θὰ καθίστατο διὰ τὸν Αἰγύπτιον λαὸν λιμὴν σωτηρίας. Ἀλλὰ τοῦτο εἶν' ἀδύνατον, καὶ ὅταν ὁ Σείκης ἀποσπᾷ ἕνα τῶν τοιούτων παριῶν τῆς ἑλεεινῆς καλύβης του, καταντᾷ δυστυχέστερος καὶ οὐδὲν μέσον εὕρισκεται πρὸς ὑπεκφυγὴν τοῦ Νιζάμιου. Τούτου ἕνεκα σρεβλώνουσι τὰ τέκνα των κόπτοντες αὐτοῖς τοὺς ὁδόντας ἢ ἀποκόπτοντες τὸν δεικτὴν δάκτυλον ἢ ἐκβάλλετε τὸν ἕνα ὀφθαλμόν των ὅπως μὴ παραληφθῶσιν εἰς τὸν στρατὸν, καὶ οἱ γονεῖς των ἀποβάλλουσι τοὺς διατροφεῖς αὐτῶν εἰς τὸ γῆρας. Καὶ τὰ τέκνα ὡσαύτως ἀνατραφέντα ὑπὸ τὸν φόβον τῆς δουλείας τῆς ἐπαπειλουμένης εἰς τὸν στρατὸν παραδίδονται ἀνευ γογγυσμοῦ, εἰς τὴν στρέβλωσιν ἥτις τοὺς ἐλευθερώνει ἀπ' αὐτοῦ.

ΛΕΙΒΝΙΤΙΟΣ.

Ὁ ἔξοχος οὗτος ἀνὴρ, ὅστις διὰ τῆς πολυμαθείας καὶ τῶν ἀνακαλύψεων του εἰς τὰς μαθηματικὰς ἐπιστήμας καὶ τὴν φιλοσοφίαν ἀπέκτησεν ὑπόληψιν παγκόσμιον, ἐγεννήθη εἰς Λειψίαν τὸ 1646 ἔτος ἀπὸ καθηγητὴν τῆς νομικῆς. Ἐξαετὴς ἔτι ὢν ἐστερήθη τοῦ πατρὸς του· ἀλλὰ, καὶ τοι ὀρφανὸς, ἐπέδωκε τοσοῦτον εἰς τὰς σπουδὰς του ὥστε κατέφυγον πρὸς αὐτὸν οἱ ὀκνηροὶ συμμαθηταὶ του, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ δεκάτου τετάρτου ἔτους τῆς ἡλικίας του συνέταττε τριακοσίους στίχους λατινικοὺς τὴν ἡμέραν. Μαθητὴς τοῦ Ἰακώβου Θωμασίου, ἐνέκυψεν εἰς τὴν φιλοσοφίαν τοῦ διδασκάλου του καὶ τὰ μαθηματικά, μελετήσας κατὰ βάθος τὰ συγγράμματα τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τοῦ Πλάτωνος· ἦτον τότε εἰκοσιν ἑτῶν. Ἀναγορευθεὶς διδάκτωρ εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Ἀλτδὸρφ, ἐσχέτισθη εἰς Νούρεμβεργ μετὰ εταιρίας Ἀλχημιστῶν, καὶ ἐπίστευσεν ὅτι ἤθελον τὸν

διδάξει τὰ μυστήρια τῆς παγκοσμίου ἐπιστήμης. Ἐθαυμάσθη δὲ τοσούτῳ παρ' αὐτῶν, ὥστ' ἐξελέχθη γραμματεὺς τῆς ἑταιρίας· ὁ βαρὺνος ὁμῶς τοῦ Βουανεβούργ, ἀρχιγραμματεὺς τοῦ Ἐκλέκτορος τῆς Μαγουντίας, τὸν παρεκίνησε τὸ 1667 νὰ παραιτηθῇ τῶν ματαίων τούτων ἐρευνῶν, καὶ ν' ἀσχοληθῇ εἰς τὴν νομολογίαν καὶ τὴν ἱστορίαν. Τότε συνέταξε τὸ πρῶτον σύγγραμμά του περὶ τῆς τέχνης τοῦ σπουδάζειν καὶ τοῦ διδάσκειν τὴν νομολογίαν. Τὸ 1669, ἐδημοσίευσεν ἄλλο σύγγραμμα ὑπὲρ τοῦ πρίγγιπος τοῦ Νεβούργ, συναγωνιζομένου μετ' ἄλλων διὰ τὸν θρόνον

ΛΕΙΒΝΙΤΙΟΣ.

τῆς Πολωνίας; Ἄν καὶ ὁ πρίγγιψ οὗτος δὲν ἐξελέχθη, τὸ πόνημα ὁμῶς ἔθαυμάσθη, καὶ ὁ συγγραφεὺς του ὀνομάσθη σύμβουλος. Περὶ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ Λειβνίτιος συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ μετασκευάσῃ τὴν ἐγκυκλοπαιδεῖαν τοῦ Ἀλτέδ ἐπὶ τὸ μεθοδικώτερον, κατατάσσων συστηματικώτερον ὅλας τὰς ὠφέλιμους γνώσεις, καὶ προτιμῶν τὴν καθ' ὕλην τακτοποίησιν ἀπὸ τὴν ἀλφαβητικὴν τάξιν. Εἰς τὸν μέγαν τοῦτον σκοπὸν ἡσχολήθη ἐφ' ὅλης του τῆς ζωῆς, ἐπειδὴ ᾔθελε νὰ κατορθώσῃ νὰ συμπορευθῶσιν ὅλαι αἱ ἐπιστήμαι. Δὲν ἀναφέρομεν πολλὰς πραγματείας τὰς ὁποίας ἐδημοσίευσεν τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἀν καὶ ἐμεγάλυναν ἔκτοτε τὴν γέννημένην φήμην του. Ἡ Γαλλία, ἐπὶ Λοδοβίκου τοῦ μεγάλου, προσέεικε τὰ ἐλέμματα τῆς Εὐρώπης, καὶ ὁ Λειβνίτιος κατεφλέγετο ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ θαυμάσῃ ἐν αὐτοῖς τοῖς Παρισίοις τὸ ἀπὸ τῶν ἐνδόξων τοῦ αἵωνος ἐκείνου ἀνδρῶν. Εὐρηκεν ἐκεῖ τὸν Οὐύγκενς ἐφάμιλλον τοῦ Καρτεσιου, τῶν Πασχάλ καὶ τοῦ Γαλιλαίου, καὶ ᾔθελσε νὰ ἀναπλάσῃ τὴν ἀριθμητικὴν μηχανὴν τοῦ δευτέρου. Ἐπειτα, μεταβὰς εἰς Ἀγγλίαν, ἐφιλιώθη μετὰ τοῦ Ροβέρτου Βαπίλου καὶ τοῦ Ὀλδενβούργου ἐν τοσούτῳ, ὁ ἐπισυμβὰς θάνατος τοῦ Ἐκλέκτορος τῆς Μαγουντίας τὸν

ἐστέρησε τῶν συνήθων πόρων του· ὁ πρίγγιψ τοῦ Βρουνσβίκ Λουνεβούργ τὸν ἐπρόσφερε θέσιν συμβούλου, καὶ σύνταξιν, καὶ ἐχορήγησεν εἰς αὐτὸν συγχρόνως τὴν ἀδειαν τοῦ νὰ περιηγηθῇ. Τότε ὁ Λειβνίτιος ἐπα-νῆλθεν εἰς Παρισίους, ὡς εἰς τὴν ἀληθῆ τῶν σοφῶν πατρίδα, καὶ μετὰ ταῦτα μετέβη εἰς Ὀλλανδίαν παρὰ τῷ εὐεργέτῃ του. Ἡλικίαν ἔχων τότε εἰκοσιοκτὼ ἐτῶν, ᾔσθάνετο ἑαυτὸν ἱκανὸν νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀνωτάτην ἐκείνην περιωπὴν τὴν ὁποίαν καθεῖξεν ἀργότερον. Ἐδημοσίευσεν ὑπὸ ξένον ὄνομα εἶδος λόγων δικανικῶν ὑπὲρ τῶν προνομίων τῶν ἡγεμόνων τῆς γερμανικῆς ὁμοσπονδίας, θεωρήσας κοσμικὸν μὲν ἀρχηγὸν τὸν αὐτοκράτορα, ἐκκλησιαστικὸν δὲ τὸν πάπαν. Διὰ τοῦ πονήματος τούτου προσεκλήσατο τὴν εὐνοίαν τοῦ αὐτοκράτορος, δυνάμει τῆς ὁποίας ἐπεσκέφθη τὴν μεσημβρινὴν Γερμανίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν, ὅπου ἐκινδύνευσε νὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Ἀδριατικῆς ἀπὸ ναύτας νομίζοντας ὅτι ὁ αἰρετικὸς ἐκεῖνος ὁπαδὸς τοῦ Λουθήρου ἦτον ὁ αἷτιος τῆς τρικυμίας, εἰς ἣν ὑπέπεσαν. Ἀλλ' ὁ Λειβνίτιος, ὅς τις εὐτυχῶς ἐνόει τὴν Ἰταλικὴν, ἔλαβεν εἰς χεῖρας χονδρὸν κομβολόγιον, καὶ τὸ θεοσεβὲς ἦθός του ἀφώπλισε τοὺς ναύτας. Κατὰ τὴν περιήγησιν ταύτην συνήθροισεν πλῆθος ἐγγράφων διὰ τὸν φιλοπονηθέντα παρ' αὐτοῦ δέτομον Codex juris gentium diplomaticus. Διὰ τοῦ προοιμίου ἀνέρχεται εἰς τὰς ὑψηλότερας τοῦ φυσικοῦ καὶ τοῦ ἐθνικοῦ δικαίου ἀρχάς, αἵτινες συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ ἰδρυθῇ ἡ νομολογία ἐπὶ βάσεων φιλοσοφικῶν συμφῶνων μετὰ τῶν θρησκευτικῶν. Συνήθροισεν ἐπίσης τὰ συγγράμματα τῶν ἱστορικῶν τοῦ οἴκου τοῦ Βρουνσβίκου, ἐξορύξας τὰ βάθη αὐτὰ τῆς ἀρχαιότητος διὰ νὰ σπουδάσῃ τὰς ἀρχὰς τῶν λαῶν, τῶν κατοικούντων τὰς ὄχθας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Οὐέδερ· τῆς ἱστορίας ταύτης ἐμελλε νὰ προηγηθῶσιν ἐρευναι περὶ τῆς πρώτης καταστάσεως τῆς Γερμανικῆς γῆς καὶ περὶ τῆς τοῦ κόσμου ὁλοῦ ἐν γένει. Ἀπόσπασμα τοῦ περιέργου τούτου πονήματος εὐρίσκομεν εἰς τὴν Protogaea ἡ πρώτῃν γῆν τοῦ Λειβνιτίου. Διὰ νεωτέρας πραγματείας Disquisitio de origine Francorum ἐπιγραφομένης δι' ὕψις, ἐπικαλούμενος τὴν μαρτυρίαν πολλῶν τοῦ μεσαιῶνος συγγραφέων, ὅτι οἱ Φράγκοι ἦλθον ἀπὸ τὰ παράλια τῆς Βαλτικῆς· ἀλλ' ἀντεκρούσθη ὑπὸ πολλῶν συγγραφέων Γάλλων.

Περὶ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἔλαβεν ἀλληλογραφίαν μετὰ τοῦ Βοσσετιου, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐνώσῃ τὴν θρησκείαν τῶν Διαμαρτυρουμένων μετὰ τῆς τῶν Καθολικῶν. Ἐπὶ τούτῳ ἐνέδωκεν εἰς παραχωρήσεις μεγάλας· ἀλλ' ὁ ἱεράρχης τῆς Γαλλίας ἐπρότεινε ἀξιώσεις τοσοῦτον ἀπαράδεκτους, ὥστε ὁ Ἐκλέκτωρ τοῦ Ἀνόδερ, προστάτης τοῦ Λειβνιτίου, εἶδεν ὅτι δὲν ἦτον δυνατόν νὰ παραδεχθῇ τὰς ἀξιώσεις ταύτας χωρὶς νὰ δυσχερῇ τοὺς λαοὺς του καὶ νὰ στερηθῇ τοῦ θρόνου τῆς Ἀγγλίας. Αἱ διαπραγματεύσεις λοιπὸν ἄνδρες ἦσαν εἰλικρινῶς διατεθειμένοι πρὸς ἐπιτυχίαν. Περὶ τὸ 1700 ὁ Ἐκλέκτωρ τοῦ Βρανδεβούργ, ἐπιθυμῶν νὰ λάβῃ τὸν τίτλον τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσίας, ἐζήτησε τὴν γνώμην τοῦ Λειβνιτίου διὰ νὰ θεμελιώσῃ ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν ἐν Βερολίνῳ. Ὁ Λειβνίτιος κατέθεσεν ἐπὶ τούτῳ ἀρχὰς τοσοῦτον σοφὰς, ὥστε ὁ βασιλεὺς τὸν

ὠνόμασε πρόεδρον τῆς ἐνδόξου δημηγύρεως, χωρὶς νὰ τὸν ὑποχρῶσθαι νὰ διαμένῃ εἰς Βερολίνον. Ἀργότερον Πέτρος ὁ Μέγας, Τσάρος τῆς Ῥωσσίας, διαβαίνων διὰ τῆς Σαξωνίας, συνεβουλευθὴ τὸν Λειβνίτιον περὶ τῶν μεγάλων σχεδίων τοῦ τῶν ἀφορώντων τῆς εὐρυχωροῦ ἐπικρατείας τοῦ τῶν πολιτισμὸν τέλος πάντων τὸ 1715, ὅταν ἀπέθανεν ὁ πρῶτος τῆς Πρωσίας βασιλεὺς, μετέβη εἰς Βιένναν διὰ νὰ παρακαλέσῃ τὸν αὐτοκράτορα Κάρολον τὸν ΣΤ', νὰ συστήσῃ ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν· τὸ σχέδιόν του δὲν ἐπέτυχεν, ἀλλ' ὁ αὐτοκράτωρ εὐεργετήσας πολλὰ τὸν Λειβνίτιον, ἠθέλησε νὰ τὸν κρατήσῃ πλησίον του, ὀνομάζων αὐτὸν σύμβουλον καὶ χορηγῶν σύνταξιν πλουσίαν· οὗτος ὁ μὲν προετίμησε νὰ ἐπενέλθῃ εἰς Ἀνόβερ, οὗτινος ὁ ἑλκτωρ εἶχε πρὸ μικροῦ ἀναβῇ εἰς τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας τὸν θρόνον.

Πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης μεταξύ πολλῶν ἄλλων ἀξίων λόγου συγγραμμάτων, ἐδημοσίευσεν τὸ περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν λαῶν δοκίμιόν του. Προσπαθὼν νὰ ἀνευρῇ αὐτὴν διὰ τῆς συγκρίσεως τῶν γλωσσῶν καὶ τῶν μεταβολῶν καὶ τῶν συγκράσεών των, διαίρει ταύτας εἰς δύο κλάσεις, ἀρκτικὴν καὶ μεσημβρινὴν, δοκιμάζει νὰ ἀναβῇ εἰς τὴν πρωτογενῇ γλώσσῃ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, καὶ ἀγωνίζεται νὰ εὕρῃ τὸν λεπτὸν μίτον τὸν συσχετίζοντα τὰς ιδέας μὲ τὰ σημεῖα τῆς γλώσσης. Ἐπὶ τούτῳ, βυθίζεται εἰς τὸ ζοφερότατον χάος τῶν γλωσσῶν τῶν διαφορῶν ἐθνῶν τῆς γῆς, ἐραυρίζομενος τὰς παρατηρήσεις τῶν περιηγητῶν, τῶν ἀποστόλων, τῶν σοφῶν καὶ τῶν περὶ τὰς ἀνατολικὰς γλώσσας ἀσχολουμένων. Καὶ ὅμως πολλάκις ὁμολογεῖ καὶ αὐτὸς τὸ κενὸν τοσοῦτων ἐτυμολογιῶν, ἐκ τῶν ὁποίων συνάγονται ἐνίοτε καρποὶ ἀπροσδόκητοι, ὡς συνήχθησαν τοιοῦτοι καὶ ἀπὸ τὴν περὶ τὰς τρεῖς ταύτας χειμαίρας ἐνασχόλησιν, τὴν περὶ τοῦ φιλοσοφικοῦ, λέγω, λίθου, τὴν τοῦ τετραγωνισμοῦ τοῦ κύκλου καὶ τὴν τῆς αἰωνίας κινήσεως.

Ἐν τοσοῦτῳ, ἐνῷ ὁ Λειβνίτιος κατεγίνετο εἰς τὴν σπουδὴν τοσοῦτων ξένων γλωσσῶν, παρημέλησε τὴν μητρικὴν τοῦ ἔγραψεν ὀλίγον καὶ κακῶς εἰς αὐτὴν, προετίμα τὴν γαλλικὴν ἢ τὴν λατινικὴν, συνέταξε μάλιστα καὶ στίχους εἰς αὐτάς, ἀλλὰ δὲν ἦτον ποιητῆς, ἡ φαντασία του ἦτον ὅλως φιλοσοφικὴ· τὸ ἀφελεὲς καὶ εὐγενές του ὕψος, τὸ ὁποῖον φθάνει ἐνίοτε εἰς ὕψος ἀξίον θαυμασμοῦ, στερεῖται χάριτος καὶ κομψότητος. Τὰ λατινικά του συγγράμματα ἐλλείπουσιν ἔτι μᾶλλον τῶν προτερημάτων τούτων, πληθύνουσιν ἰδιωτισμῶν γαλλικῶν, τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει ὅτι ἐσκέπτετο εἰς τὴν Γαλλικὴν. Γράφων διατηρεῖ πάντοτε ἐμβριθεῖαν κοσμίαν καὶ ὅλως προσηνῇ, καὶ ὅταν ἀκόμη πρόκειται περὶ αὐτῶν αὐτοῦ τῶν κατηγόρων.

Ὁ Λειβνίτιος εἶχεν ἀνάστημα μέτριον, κόμην μελανὴν, κεφαλὴν μεγάλην, ὀφθαλμοὺς μικροὺς, ὄψιν ἀμβλείαν μὲν, ἀξιολόγως ὅμως διατηρηθεῖσαν μέχρι τῆς ἐσχάτης τοῦ ηλικίας. Οἱ χαρακτῆρες τῆς γραφῆς τοῦ ἦσαν λεπτότατοι. Νέος ἔτι ὢν ἐγένετο φαλακρὸς, ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς του ἐφαίνετο μελικηρὶς ἢ ἐξόγκωσις μεγάλη ὡς ὢν περιστερᾶς· ἐδάδιζε κύπτων τὴν κεφαλὴν, καὶ διὰ τοῦτο ἐνομιζέτο κυφός. Ἡ φυσιογνωμία του ἦτον παιδρὰ, εἶχεν εὐρόριαν λόγου,

συνεχῶς ὠργίζετο ἀλλ' ἐπραύνετο ταχέως. Ἦθελε νὰ ἀναγινώσκῃ πάντα καὶ νὰ μανθάνῃ πάντα. Πλέον ἰσχυρὸς ἢ παχυρὸς, εἶχε κράσιν δυνατὴν, ἔτρωγε πολὺ καὶ ἐπινεν ὀλίγον, ἐκοιμᾶτο ἀργά, ἐγείρετο περὶ τὴν ἐβδόμην, ἤρχιζε νὰ ἐργάζεται καὶ δυσκόλως κατελίμπανε τὴν ἐργασίαν. Οὕτω πως παρήρχοντο ἐβδομάδες, μῆνες ὁλόκληροι χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ τῆς οἰκίας, καὶ ἔμενε πολλάκις νύκτας ὁλοκλήρους κατὰ σειράν ἐπὶ τοῦ σκίμποδός του ἐργαζόμενος.

Πεντηκοντούτης ὢν, συνέλαβε τὴν ιδέαν τοῦ νὰ ἐλθῇ εἰς γάμον· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἐπέθυμει νὰ νυμφευθῇ, ἐζήτει καιρὸν νὰ σκεφθῇ, ἐσκέφθη καὶ αὐτὸς ἐπίσης καὶ τὴν ἐλθισμόνησεν. Ἐπειδὴ εἶχεν ὀλίγας ἀνάγκας καὶ ὀλίγας ἀπορρμάς τοῦ δαπανᾶν, συνήθροισεν ἀπειρον ἀργύριον, τὸ ὁποῖον ἐπεσώρευεν ἐντὸς μικροῦ κιβωτίου κειμένου ὑπὸ τὴν κλίνην του, δι' ὃ κατεκρίθη ὡς φιλάργυρος. Ὅταν δὲ ἀπεβίωσεν, ἡ ἀνεψία του εὐρύστα ἐντὸς τοῦ κιβωτίου τούτου ὑπὲρ τὰς 70 χιλιάδας χρυσῶν φλωρίων, τοσοῦτον ἔχαρῃ ὥστε ἀπέθανεν. Ἐβρέθη ὅτι ὁ Λειβνίτιος ἦτον ἀσεβής. Πιθανόν ὅτι παρημέλει τὰ θρησκευτικὰ τῆς λατρείας καθήκοντα· ἡ φιλοσοφία του ὅμως ὁλόκληρος μαρτυρεῖ ὅτι ἦτον εὐσεβέστατος, τοῦτο δὲ ἐξάγεται οὐ μόνον ἀπὸ τὸ Θεολογικὸν σύστημά του, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν κατὰ τοῦ Πολωνοῦ Οὐίτοβιου ὑπεράστισιν τοῦ δόγματος τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Τὸ εἶδος τῆς ζωῆς τοῦ οἰκουρουίντος σχεδὸν πάντοτε προσέβαλε τὴν υἱείαν του· ὑπέκυψεν εἰς προσβολὰς ἀρθρίτιδος, καὶ πληγὴ ἀνοιχθεῖσα εἰς ἓν τῶν γονάτων του, τὴν ὁποίαν ἡμέλησε νὰ θεραπεύσῃ, ἐπετάχυνε τὸν θάνατόν του. Περιφρονῶν τὰ μέσα τῆς ἱατρικῆς, μετεχειρίσθη ἀμέτρως φάρμακον τὸ ὁποῖον τὸν ἔδωκε τις τῶν φίλων του· ἐκ τούτου ἐπῆλθε προσβολὴ ἀρθρίτιδος λίαν ἐπωδύνου, ἥτις ἐπέφερε θάνατον· ἦτον τότε, — 1716 — ἐβδομηκοντούτης. Τὸ λείψανόν του ἐτάφη πλησίον τῶν πυλῶν τοῦ Ἀνόβερ, καὶ ἀπλούστατον μνημεῖον φέρον μόνας τὰς λέξεις ταύτας· «Ossa Leibnitzii,» ἐνθυμίζει ὅτι κεῖται ἐκεῖ ὁ ἐξοχος ἐκεῖνος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους διδάσκαλος.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ ΤΗΣ ΕΛΒΕΝ.

Κατὰ τὰ μέσα τοῦ ἔτους 1840 ἔφθασε περὶ τὴν 5 ὥραν τὸ ἐσπέρας εἰς Παρισίους ὁ Κύριος Ἑρνέστης Λαρόσχης ἐκ τῆς πόλεως Βορδῶ διὰ νὰ νυμφευθῇ τὴν θυγατέρα τοῦ Κ. Μωρίνου, πλοσίου ἐργοστασιάρχου, πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀπομακρυνθέντος τοῦ ἐμπορίου. Ὁ Ἑρνέστης ἦτο μονογενὴς υἱὸς πατρὸς καταδρομῆως νηπιόθεν φίλου τοῦ Κ. Μωρίνου, καὶ τὸ συνοικέσιον τὸ ὁποῖον ἔμελλε νὰ συναφθῇ εἶχεν ἀπορασιασθῇ μεταξὺ τῶν δύο οἰκογενειῶν πρὸ ὀλίγων μηνῶν. Ὁ νεανίας τὴν μὲν μνηστήν του δὲν ἐγνώριζε, ἀλλὰ δύο πράγματα ἐγνώριζε καλῶς, πρῶτον ὅτι ὁ πατὴρ τῆς κόρης ἦτο πλούσιος, καὶ τοῦτο παρεκίνησε τὸν πατέρα αὐτοῦ νὰ συμφωνήτῃ τὸ συνοικέσιον, καὶ δεύτερον, ὅτι ἡ κόρη δὲν ἦτο ὠραία, καὶ αὐτὸ μάλιστα ἔπεισε τὸν νεανίαν εἰς τὸ νὰ συγκατανεύσῃ, διότι ἐφρόνει ὡς ὁ ποιητῆς, ὅτι